

Posudek školitele

Václav Bělka, Politický vývoj v Rakovníku mezi světovými válkami, Diplomová práce FF UK, Praha 2020, 431 str. + přílohy.

Václav Bělka se dějinám „svého“ města, tj. Rakovníka, věnuje dlouhodobě. Již jeho bakalářská práce pojednávala o vývoji v tomto městě, a pro práci diplomovou si zvolil velmi vhodné téma - politické dění v Rakovníku, z něž mu nakonec vykrytalizoval především stranicko-politický život v tomto městě. Hned na úvod je třeba vyzdvihnout, že Bělkova práce, byť tematicky jemně posunutá, je skutečně precizním nastíněním pestré palety nejen politických stran, ale také na nich závislých zájmových organizací, tolik typické pro českou občanskou společnost závěru 19. století a prvních desetiletí století dvacátého. Rakovník zde může sloužit jako učebnicový příklad tohoto fenoménu. Bělka pak paralelně pojednává o stranických konstelacích v rámci městské politiky, všímá si však i politického soupeření na poli okresním a celostátním. Vedle toho se snaží rakovnický vývoj porovnat s podobným nedalekým městem, tj. Louny, a z této komparace vyvodit závěry.

Bělkova práce je opřena především o pramenný materiál, a to jak o archivní fondy týkající se politiky a veřejného života ve městě Rakovník, tak regionální periodika, která jsou patrně nevytěžovanějším informačním zdrojem. Z toho pramení řada výhod, ale také některé nevýhody. Bělkovi se podařilo detailním studiem regionálního stranického tisku sestavit obdivuhodně konkrétní přehled o činnosti a osobnostech jednotlivých politických stran a závislých spolků či organizací. V tomto patrně jeho dílo málokdo překoná. Na druhou stranu však zůstává především u popisu, který se odehrává při dobré znalosti celorepublikového vývoje, ovšem bez snahy o hlubší analýzu.

V souvislosti s tím, že Rakovníku po celé meziválečné období dominovaly levicové strany, si autor vytkl některé zásadní okruhy zkoumaných problémů. Mezi klíčové patří především dění v sociální demokracii a komunistické straně, které mělo konkrétní dopady také v městě Rakovník. Zajímají jej také některé zásadní mezníky celostátního či ještě širšího rozsahu, např. dopad velké hospodářské krize a její řešení v průmyslovém Rakovníku, nebo důsledky mnichovské krize pro toto město, které se z vnitrozemí rázem ocitlo na samé hranici státu, a stalo se tak prvním nárazníkem pro uprchlíky z odstoupeného pohraničí.

Bělka začíná svůj výklad poměrně podrobným nastíněním politického života v Rakovníku již v 19. století, věnuje se také osobnostem starostů, kteří tehdy reprezentovali honorační strany. Mapuje i působení dalších politických subjektů ve městě, které vznikaly na sklonku 19. století, stejně jako proměny v průběhu první světové války. Práci pak dovádí nejen do druhé republiky, ale nastiňuje i základní změny, ale také v mnohém kontinuitu, které proběhly se vznikem Protektorátu Čechy a Morava.

Celkově je možno diplomovou práci Václava Bělky hodnotit kladně. Je impozantní svým rozsahem, detailním rozkrytím jednotlivých institucí, které tvořily nejen praktickou politiku ve městě i v okrese, ale také mnohé vypovídají o politické kultuře první poloviny 20. století. Osobně bych přivítala užší sepětí s odbornou literaturou a sofistikovanější kladení badatelských otázek, na druhou stranu je třeba přiznat, že při širší reflexi by tato nebývale rozsáhlá práce ještě o hodně narostla. Pro rekonstrukci sledovaného fenoménu vykonal Václav Bělka opravdu velký kus práce.

Diplomová práce splňuje kritéria kladená na tento typ prací, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit velmi dobře či výborně podle průběhu obhajoby.

Praha, 10. ledna 2020

Doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.